

A man with a backpack is pushing a blue stroller on a paved path along a rocky shoreline. In the background, a large white sailboat is on the water, and many other sailboats are visible in the distance. The scene is set on a bright, sunny day with a clear blue sky.

Impulsseja kestävän kehityksen yhteiskuntasitoumuksen päiviin

Impulssit ryhmittöihin /
Kestävän kehityksen kohtaamo 1.2.2016

Tässä esityksessä....

Kestävän kehityksen kohtaamossa 1.2.2016 tuotetut impulssit Suomen kestävän kehityksen yhteiskuntasitoumuksen päivitykseen.

Ensimmäisiin slideihin on koottu yhteen työpajassa käytetyt impulssit niistä näkökulmista, joita päivityksessä pitäisi huomioida

- Asiantuntijapaneelin herätepuheenvuorojen keskeiset viestit
- Osallistujien ennakkokyselyn keskeiset viestit

Viimeisestä slaidista löydät linkin, josta pääset katsomaan työpajassa kosotettuja tulostauluja päivitysehdotuksineen.

Visio

Visio nykytuotoilu:

Luonnon kantokyvyn rajoissa hyvinvoiva Suomi

"Vuonna 2050 Suomessa jokainen ihminen on arvokas yhteiskunnan jäsen. Suomi on hyvinvointiyhteiskunta, joka luo perustan ja edellytykset kaikkien kansalaisten, yhteisöjen ja yritysten kestäväälle toiminnalle. Luonnon kantokykyä ei ylitetä ja luonnonvaroja käytetään kestäväällä tavalla. Suomi edistää rauhaa, tasa-arvoa ja oikeudenmukaisuutta sekä tarjoaa käytännöllisiä ja kestäviä ratkaisuja maailman ongelmiin."

Ennakkokyselyn impulssit

- 85% vastaajista piti nykyisen ilmaisumuodon kaikkia osia joko erittäin hyvänä tai melko hyvänä !
- "Luonnon kantokyvyn rajat" – voisiko lähestymistapa olla positiivisempi?
- "Yhteiskunnan arvokas jäsen" – mitä tarkoittaa? Voisiko tasa-arvoisuuden ottaa selkeämmin esille?
- Onko liian Suomi-keskeinen ja globaalin vaikuttamisen osalta liian ylimielinen?
- Kestävän kehityksen eri osa-alueiden tasapuolinen huomioiminen?

Periaatteet

Ennakkokyselyn impulssi nykyisiin periaatteisiin:

- **Globaali vastuu**
 - Edellä kävijyyden kunnianhimon taso: ongelmien ratkaisija (rekatiivisuus) vaiko syvällisemmän muutoksen ajuri (trasformatiivisuus)
- **Luonnon kantokyvyn rajallisuus**
 - Luonto rajoituksena vaiko edistettävänä asiana?
- **Ylisukupolvinen ajattelu**
 - Pitäisikö irtikytöntä ottaa voimakkaammin esille? Entä immateriaalinen hyvinvointi, kiertotalous, biotalous?
- **Yhdessä tekeminen**
 - Monikulttuurisuus huomioon?
- **Tiedot ja taidot luovasti käyttöön**
 - Kestävän kehityksen kasvatus

Ennakkokyselyssä esiin tulleet muut näkökulmat:

- Onko ihmisen, hyvinvoinnin ja tasa-arvon näkökulma riittävästi huomioitu? (Nyt yhdessä tekemisen alakohtana)
- Yhteiskunnan muutoskykyä ja hyvää hallintaa (governance) toivottiin laajasti uudeksi periaatteeksi – mitä se voisi pitää sisällään?

Tavoite 1. Yhdenvertaiset mahdollisuudet hyvinvointiin

Asiantuntijapaneelin impulssi

- Miten kytkeä ihmisten resurssit ja elämänlaatu paremmin toisiinsa?
- Miten pienemmillä resursseilla saadaan enemmän ja korkeampaa elämänlaatua?
- Kuinka estää ihmisten valuminen viimesijaiselle turvalle ja vaiheittain huono-osaisuuden notkelmiin?
- Miten saamme yhdistettyä ekologisen kestävyuden ja elämänlaadun paremmin?
- Miten pitää huolta elämänlaadusta taloudellisen taantumun jatkuessa?
- Miten suomalaisten yksinäisyys uhkaa suomalaisten elintasoja ja elämänlaatua?

Ennakkokyselyn impulssi

- Väestön liikkuvuus, lisääntyvä pakolaisuus ja maahanmuutto
- Kansalaisten eriarvoistuminen
- Lisääntyvä väestönsien vastakkainasettelu, ihmisoikeuskeskustelu
- Kokemus merkityksellisestä elämästä yhä tärkeämpi osa hyvinvointia
- Talouskasvun itseisarvoisuus kyseenalaistettu
- Äärimmäinen eriarvoisuus maailman köyhien ja rikkaiden välillä (62 /50%)
- Kehitysyhteistyörahojen leikkaukset

Tavoite 2. Vaikuttavien kansalaisten yhteiskunta

Asiantuntijapaneelin impulssi

- Mikä on elämän mieli ja merkitys?
- Millainen moottori on merkityksen ja vaikuttamisen kokemus?
- Vaikuttaminen - aito mahdollisuus jokaiselle?
- Nuoret ja vaikuttaminen – tuho vai toivo?
- Kestävä valitus versus kestävä kehitys
- Sanahelinää, taas? Kohti arkea ja konkretiaa!

Ennakkokyselyn impulssi

- Vapaaehtoistoiminnan vahvistuminen
- Yhteisöllisyyden uudet muodot
- Digitalisaation mahdollisuudet
- Asenteiden koveneminen: vihamielisyys, epäluottamus, vastakkainasettelu
- Maahanmuuttajien integroinnin haasteet
- Kulttuurinen monimuotoisuus

Tavoite 3. Työtä kestävästi

Asiantuntijapaneelin impulssi

- Työn ekologinen kestävyys ensisijaista
- Tuotantotapojen muututtava, jotta voidaan vähentää energiankulutusta ja luonnonvarojen kulutusta
- Työn murros: työsuhteiden pirstoutuminen ja toimeentulon monimuotoistuminen
- Työttömyysongelman markkinaehtoiset ratkaisut riittämättömiä, sosiaaliturvajärjestelmän uudistamisen tarve
- Kansainvälisen muuttoliikkeen aiheuttamat paineet työmarkkinoille

Ennakkokyselyn impulssi

- Globaali työnjaon muutos
- Väestön liikkuvuus
- Lisääntynyt pakolaisuus
- Maahanmuuttajien integroinnin tärkeys ja haasteet

Tavoite 4. Kestävät yhdyskunnat ja paikallisyhteisöt

Asiantuntijapaneelin impulssi

- Tarve osallistaa kansalaisia päätöksentekoon ja lisätä kansalaisten yhteenkuuluvuutta kasvaa
- Jakamistalous vahvistuu ja yhteisten liikkumispalvelujen tarjonta lisääntyy
- Kaupunkien ja maaseudun välille tarvitaan uusia yhteistyömalleja; samoin yhdyskuntien ja paikallisyhteisöjen tavoitteen asetantaan.
- Kiinnostus kokeilulliseen kehittämiseen ja testausalustoihin vahvistuu.
- Tarve parhaiden käytäntöjen jakamiseen sekä ulkomaisten että kotimaisten yhdyskuntien ja paikallisyhteisöjen välille kasvaa.

Ennakkokyselyn impulssi

- Väestön kasvu ja liikkuvuus
- Lisääntyvä pakolaisuus ja maahanmuutto
- Lisääntynyt uskontojen välinen vastakkainasettelu
- Kaupungistuminen ja ympäristöstä vieraantuminen
- Sitoutuminen yhteiskuntaan ja paikkaan yhä lyhytjänteisempää
- Lisääntyvä panostus hiilivapaaseen liikkumiseen, mm. pyöräily

Tavoite 5. Hiilineutraali yhteiskunta

Asiantuntijapaneelin impulssi

- Turpeen energiakäytön hallittu alasajo?
- Mistä elintila aurinko- ja tuulivoimainnovaatioille perusvoiman ja rajatun verkkokapasiteetin puitteissa?
- Miten tuleva ydinsähkö pärjää 0-marginaalisen uusiutuvan sähkön kanssa?
- Mitä on 'markkinaehtoinen' energiapolitiikka? (nyt tuet pääasiassa fossiilisille)
- Entä jos energiankulutus laskee Suomessa?
- Miksi energiatehokkuus on niin vaikeaa Suomessa?

Ennakkokyselyn impulssi

- Biotalousajattelu hallitusohjelmassa
- Vihreän talouden läpilyönti
- Pariisin ilmastopimuksen toimeenpanon haasteet
- Öljyn hinnan halpeneminen
- Uusiutuvien energiamuotojen kilpailukyvyn muutokset

Tavoite 6. Resurssiviisas talous

Asiantuntijapaneelin impulssi

- Ekotehokkuus ja taloudellinen tehokkuus
- Ohjaus- ja kannustinmekanismit yrityksille ja kotitalouksille
- Ilmastotehokas energiajärjestelmä
- Kohti resurssitehokasta yhdyskuntarakennetta ja liikennettä

Ennakkokyselyn impulssi

- Vihreän talouden läpilyönti
- Pariisin ilmastopimuksen toimeenpanon haasteet
- Biotalousajattelun vahvistuminen, mm. hallitusohjelma
- Kiertotalouden nousu Suomen, EU:n ja globaalin kehittämisen kärkeen
- Kasuvat resurssitehokkuusvaatimukset
- Huoltovarmuuskysymysten merkitys
- Kestävien teollisten investointien tarve

Tavoite 7. Luonnon kantokykyä kunnioittavat elämäntavat

Asiantuntijapaneelin impulssi

- Luonnonvarojen kulutusta ja CO₂-päästöjä / hlö pitäisi pystyä leikkaamaan noin 1/5-1/10:aan lähivuosikymmeninä.
- Edellytyksenä teknologian kehittäminen sekä yhteiskunnan sopeutuminen niukkaresurssisempaan ja vähäpäästöisempään talouteen
- Yhteiskunta, lähiyhteisö ja sosiaaliset verkostot luovat puitteet elämäntavalle
- Edelläkävijöitä tarvitaan, mutta laajempi ja pysyvämpi muutos edellyttää kriittistä massaa
- Uusien ratkaisujen lisäksi tarvitaan poliittista keskustelua tavoitetasoista ja keinoista

Ennakkokyselyn impulssi

- Lisääntynyt ekologisen elämäntavan suosio
- Kaupungistuminen ja ympäristöstä vieraantuminen
- Muutostarpeet ulottuvat kulttuurin, arvomaailman ja maailmankuvan tasolle
- Kohtuutalouden vaatimukset
- Muutokset ihmisten luontosuhteessa ja ekososiaalisen sivistyksen tarve

Tavoite 8. Luontoa kunnioittava päätöksenteko

Asiantuntijapaneelin impulssi

- Luonnon monimuotoisuudessa ei vielä tapahtunut käännettä parempaan
- Ekosysteemipalvelut tuottavat hyötyjä ihmiselle. Se on perustelu luonnon ja sen toimivuuden turvaamiselle luonnon itseisarvon lisäksi.
- Luonnolle haitalliset tuet syövät verorahoja ja heikentävät ekosysteemejä ja niiden palveluita
- Luonnonmukaisilla ratkaisuilla voidaan välttää kalliita ja haitallisia laitteita ja järjestelmiä ja edistää luonnon suojelua
- Muoviroskaantuminen jättää pysyvän jäljen maapallon geologiaan ja vaikuttaa luontoon.

Ennakkokyselyn impulssi

- Biotalousajattelu hallitusohjelmassa ja sen ympäristökestävyyden arvioinnin tarve

**Valokuvat edellä esitettyjä
impulsseja hyödyntäneen
työpajan tuotoksista löydät
täältä:**

XXXXXXXXXXXXXXXXXX